

RADO PROCHÁZKA

NEJASNÁ SPRÁVA Z PLANÉTY OPÍC

My tu nie sme na panskom, my sme tu doma.

TATRAN

Respect APP

RADO PROCHÁZKA

NEJASNÁ SPRÁVA Z PLANÉTY OPÍC

TATRAN
Respect APP

Copyright © Rado Prochádzka 2013
© Vydavateľstvo TATRAN 2013
© Respect APP 213

ISBN 978-80-222-0681-5

OBSAH

Úvod	9
------------	---

SPOLOČNOSŤ

1. Blogy

1.1 Manning, Snowden a my	15
1.2 Paška a ja, Fantozzi	20
1.3 Ňu-ňu-ňu Slováci	22
1.4 Sanitka pre Slovensko	23
1.5 Vo vesmíre (nie) sme sami	23
1.6 Ako sa stať rytierom	27
1.7 My, nie oni	29
1.8 V zóne zázrakov	31
1.9 Spoločenstvo kruhovej obrany	34
1.10 Na počesť Hermiony G.	36
1.11 Banalita ku Džu Rosy Parkovej	40
1.12 Negramotní do plinu	41
1.13 Svine, vráťte perly	45
1.14 Prší a vonku sa zotmelo	46
1.15 Chrabromil proti Minotaurovi	47

2. Publicistika

2.1 Lekcie obyčajnosti	49
2.2 Otčina moja	51
2.3 Nejasná správa z Planéty opíc	52
2.4 V núdzi spoznáš, čo sa z hory ozýva	54
2.5 O kultúrno-etických výzvach	56
2.6 Počúvajme dôchodcov	64

2.7	Rovnosť je nástroj slobody	65
2.8	Čínske avantúry Robina Hooda	67
2.9	Hazard je rizikom pre spoločnosť	70

ŠTÁT

1. Blogy

1.1	Deň hnevu v Černovej	75
1.2	Odkaz solúnskych súdruhov	77
1.3	Bordelpapá Robert F.	78
1.4	Sulíkova karma	81
1.5	Odhalenie! Súrodenci Winony Ryder žijú na Slovensku!	81
1.6	Prezident Čentéša nevymenuje	84
1.7	Krnáča až po voľbách	86
1.8	Dávivý efekt morfia	87
1.9	Drž hubu!	89
1.10	Nová štátna lotéria	90
1.11	Bremeno jednoduchého poslanca	92
1.12	Fiona, kde si?	93
1.13	O imunite pred funusom	95
1.14	Naživo z Pažravej pri Zvolene	97

2. Publicistika

2.1	Pískať si na vlastnej fujare	101
2.2	Generácia majestátnej ústavy	103
2.3	Mama má Emu, kto má rentu?	105
2.4	Plním svoj sľub – verejní funkcionári musia mať nielen práva, ale i zodpovednosť	106
2.5	O dvojacom občianstve	108
2.6	Zjavenie sv. Exekutívy	109

ROZHOVORY

1.	Selanka to nie je, ale neľutujem	115
2.	Je to spor o sociálnom darwinizmu	121
3.	Mladá krv	132

4.	Spravodlivosť dvíha národ	142
5.	KDH sa musí zmeniť	147
6.	Väčšina vedenia KDH je pre mňa neprijateľná	156
7.	Alfa je dôležitejšia ako KDH	168
8.	Radoslav Procházka chce zjednotiť pravicu a prebudovať štát	177
9.	Procházka for President: Kandidatúru mi núkali viacerí	184
10.	V KDH sú aj intrigáni	187
11.	Chcem vyhrať	198
12.	Frflanie je slovenská národná záľuba	206
13.	Chcem byť silný, hustý a rýchly prezident – SME	213

PARLAMENTNÉ VYSTÚPENIA

1.	Navýšenie dočasného eurovalu	225
2.	Programové vyhlásenie vlády	231
3.	Druhý pilier	237
4.	Návrh štátneho rozpočtu	243
5.	Návrh obžaloby prezidenta Slovenskej republiky	249
6.	Kauza SPP	255

ÚVOD

Tragický príbeh človeka, ktorý sa napriek ťažkému zraneniu nedočkal primeranej lekárskej pomoci, lebo nevedel nájsť preukaz poisťovne, by sa dal odbiť ako ľudské zlyhanie jedného lekára. Ale je to hlbší problém.

Jeho podstatou asi fakt nie sú peniaze, ani to, že zdravotníctvo ich síce zožerie mimoriadne veľa, ale v jeho rámci ich najviac zožerú pijavice, ktoré sa naň za tie roky prisali a ktoré pre kvalitu zdravotnej starostlivosti nemajú žiadnu pridanú hodnotu. Podstata spočíva v tom, že ľudia úplne stratili dôvody, prečo by sa na tento štát mali v čomkoľvek dôležitom spoliehať.

Zomrel človek, ktorý mohol žiť, ale nežije, pretože desaťročia pripievania do spoločného mešca mu štát oplatil ľahostajnosťou. Áno, aj štát, nie len ten konkrétny „ľudský faktor“. Ako?

Tak, že hoci vyberá čoraz viac peňazí, prijíma čoraz viac predpisov, ukladá čoraz viac bremien a pýta si čoraz viac kontroly nad našimi životmi, nijako sa netrápi tým, ako ten bič plieska na konci. Toľko je parazitov, toľko čiernych pasažierov, že pohyb v priestore verejných služieb – úradmi počnúc, škôlkami pokračujúc a ambulanciami končiac – je ako chôdza po mínovom poli. Nikdy neviete, či budete mať šťastie alebo smolu, či vojdete do správnych dverí, či natrafíte na správny štampel, na správne tlačivo, či na opačnom konci bude človek, pre ktorého ste platiaci zákazník, alebo človek, pre ktorého ste stránka. Pacient alebo poistenec. Občan alebo obeť.

S peniazmi to fakt nemá veľa spoločného. Skôr s tým, že sme ten spoločný priestor prestali vnímať ako spoločný, ako miesto, kde si máme byť vzájomne na prospech, ale vidíme ho ako miesto pre dav, kde sa treba tlačiť, rozháňať lakťami a drať sa dopredu, lebo kto sa

nederie, tomu sa neujde. Mimo rodín a priateľských vzťahov už od seba očakávame len to najhoršie a aby sme sa vyhli sklamaniam, na to najhoršie sa vopred pripravujeme. Bonboniéry, koňaky či obálky nie sú symbolmi našej vďačnosti, ale strachu, že bez nich nič nebude. Nič z toho, čo sme si predplatili. Lebo my si už žiadne služby nepredplácame, my si od štátu za dane a odvody kupujeme už len akú-takú šancu, že nás jeho úrady nechajú žiť.

Je pozoruhodné, že v spoločnosti, ktorej členovia v súkromnom prostredí dokážu byť srdeční, obetaví, vrúcní jeden k druhému a ktorá má v genetickom kóde družnosť, sa vo verejnom priestore mnohí menia na dravcov bez zábran. Niet horšieho dedičstva minulosti ako presvedčenie, že si nemôžeme veriť, že chamtivosť je jediný spôsob, ako prežiť, a že to posledné, na čo sa by sme sa mohli spoľahnúť, je vzájomná ohľaduplnosť a ústretovosť. Človek zomrel na triesku v oku, tomuto štátu však v oku hnije obrovské brvno.

A hnije mu v ňom preto, že jeho horné poschodia fungujú ako gesto, ktoré má namiesto všetkých občanov slúžiť len tým, čo sa dostali dovnútra. Ľudia by mali mať prednosť pred systémom, lenže u nás je to naopak – systém žije na úkor tých, ktorým by mal slúžiť. Potrebujeme Slovensko vrátiť jeho občanom a začať pekne zhora, od hlavy.

Súčasný prezident republiky sa už v jednej dôležitej veci nechal počuť, že nech právo povie čokoľvek, on sa zariadi podľa seba. Takto sa tu nedá žiť. Nedá sa tu žiť s vedomím, že moc nie je službou, ale nástrojom vlastného prospechu, vlastného ega. Každá moc, a o moci štátu to platí dvojnásobne, je však morálne opodstatnená a má nárok na našu poslušnosť iba dovtedy, kým slúži svojmu pôvodnému cieľu – poskytovať ľuďom ochranu a priestor pre osobný rozvoj. Keď tomuto cieľu slúžiť prestane alebo ani nikdy nezačala, treba ju od podlahy vymeniť. Chcem tomu pomôcť.

Dnes možno väčšina ešte neverí, že by som mohol uspieť – aj to je súčasťou toho príbehu, musí to tak byť a bolo by podozrivé, keby to tak nebolo. Žiadne veľké víťazstvo nebolo nikdy samozrejmé, bez rizika, rozhodnuté vopred. Čierne kone nikdy nenastupovali ako favoriti – ich definičnou vlastnosťou je ochota zúčastniť sa na súbojoch, v ktorých idú proti vetru, bez istoty víťazstva, ale s nádejou naň.

Lenže o mňa v tomto príbehu nejde, ani o moje víťazstvo. Som len jednou z postáv príbehu, nie jeho zápletkou. A nie je ňou ani pravi-

ca, stará či nová, ani Smer, ani pán Fico. Tou zápletkou, tým motívom je náš vzťah k vlastnému štátu. Naše očakávania voči nemu, naše nároky aj naše túžby.

Mojou túžbou je prispieť k tomu, aby naše deti, ktorým tento štát raz odovzdáme, nežili v prostredí hrozby, strachu a neistoty, ale v prostredí, kde bude panovať základná spravodlivosť, kde budeme môcť veriť úmyslom toho druhého a kde budeme nachádzať dôvody budovať nielen vlastné súkromné domovy, ale aj náš spoločný domov, Slovensko.

Celý svoj dospelý život, a je to už, hrôza pomyslieť, takmer celé štvrtstoročie, uvažujem o tom, ako správne žiť nielen ako osoba, ale aj ako príslušník spoločenstva. A o tom, čo by mali robiť také orgány a čo iné, za akých podmienok, za aké peniaze, pre koho a prečo. Keď som sa v roku 2010 vydal do verejnej služby, ponúkol som verejnosti knihu, ktorá bola zbierkou mojich dovtedajších textov. Dnes to robím znova s textami z ostatných troch rokov. Sú v nich aj veci, v ktorých som sa pomýlil. Nájdete tam napríklad moje tvrdenie z júna 2011, že vláda Ivety Radičovej dovládne do konca volebného obdobia. Nehanbím sa za tieto omyly; viac by som sa hanbil, keby som ich teraz chcel pred vami utajiť. Neurobím to, pár tých textov som síce mierne upravil, ale naozaj len pár a len formálne, nie obsahovo. Chcem totiž povedať ľuďom čo najviac o tom, ako veci vidím – je to ich právo a moja povinnosť.

Veci okolo nás vidím inak, ako ich vidia veľké peniaze a veľké strany. A prajem si, aby sme naše spoločné veci nielen inak videli, ale ich inak aj začali robiť. Chcem jednoducho prispieť k tomu, aby moc bola poctivou a odbornou službou a aby sa vrátila k ľuďom, ktorým patrí – k občanom Slovenskej republiky. Toto je naša vlasť, my tu nie sme na panskom, my sme tu doma.

SPOLOČNOST

1. BLOGY

1.1 Manning, Snowden a my

Pozvali ma na fakultu na vedeckú konferenciu, viesť panel k „inovačným výzvam ústavného systému SR“ a na túto tému aj niečo povedať. Pochopil som to po svojom a toto je výsledok:

Zradca/hrdina

V roku 2009 sa americký vojak Bradley Manning stal spravodajským analytikom na vojenskej základni US Army v Bagdade s prístupom k databázam utajovaných dokumentov. V priebehu jedného roka viaceré tieto dokumenty stiahol a poskytol ich WikiLeaks, ktoré ich neskôr zverejnili. Išlo o videozáznamy leteckých aj pozemných útokov, diplomatické správy a asi pol milióna vnútroarmádnych komunikácií. V júli tohto roku dostal trest 35 rokov, vrátane trestu za napomáhanie nepriateľovi.

Edward Snowden bol zamestnancom CIA a NSA. Využil, že má prístup k tajným databázam a vedome zverejnil utajované skutočnosti, týkajúce sa programov americkej aj britskej vlády na monitorovanie telefonической a internetovej komunikácie tak v USA ako aj v Európe. V Amerike začalo voči Snowdenovi trestné stíhanie pre špionáž a krádež federálneho majetku.

Videl som medzi týmito prípadmi rozdiel, týkajúci sa najmä rozdielov medzi civilmi a vojakmi a rozdielov v povahe ich povinností. Ale postupne som v rozhovoroch – najmä, ale nielen s Američanmi a Britmi – zistil, že oni tie prípady vidia ako veľmi podobné a vnímajú ich podstatu ako totožnú: jedni ako zradu, druhí ako záslužnú

činnosť vo verejnom záujme. Postupne som aj ja dospel k záveru, že Manning so Snowdenom sa ako archetypy na seba viac podobajú, ako sa od seba líšia.

V Berlíne som sa pred necelým mesiacom bavil s chlapíkom, ktorý pracuje na vysokej pozícii pre jednu z najväčších a najúspešnejších technologických firiem na svete. Opovrhuje Manningom aj Snowdenom z jednoduchého dôvodu: podpísali záväzok mlčanlivosti, vedeli, do čoho idú, a ak sa im to bridilo, mali jednoducho odísť, nikto ich to nenútil robiť.

Myslím si, že tento pohľad dokumentuje, **ako veľmi si zvykli chápať štát ako korporáciu s vlastnou právnou subjektivitou, vlastnými pravidlami prevádzky a identitou oddelenou od tých, v mene ktorých ten štát vykonáva svoju moc. Áno, podstatou je funkčná, sémantická aj psychologická oddelenosť štátu od jeho občanov a samostatnosť jeho bytia.**

Minotaurus

Stratili sme prehľad o tom, čo to ten štát vlastne je, aký má účel a ako sa jeho existencia vzťahuje k našim životom. Aký je vzťah medzi našou slobodou a jeho mocou, medzi našimi právami a jeho povinnosťami. Štát koná vo vlastnom mene a koná ex proprio vigore, vlastnou silou, ktorá nepotrebuje opodstatnenie. Je to deus ex machina, technicky sebestačný a morálne samo-opodstatnený moloch, ktorý disponuje vlastnou vôľou a vlastným zázemím na jej realizáciu. Už nie my sme štát, už sme my a je štát, občas rovnobežky, občas rôznobežky, veľmi často mimobežky, ale nikdy nie jedno a to isté. Nechcem omieľať frázy, ale práve v tomto koncepčnom oddelení sa štátu od svojho, s prepáčením, personálneho substrátu, sa to celé začína: aj korupcia, aj zneužívanie moci, aj rozpad dôvery. My tu nie sme doma, my sme tu hostia.

Edward Snowden sústredil svoju motiváciu do jednej vety: zverejnil som tie veci preto, aby ste vedeli, čo sa robí vo vašom mene a proti vám. Vo vašom mene a proti vám. To proti vám je tam podľa mňa navyše a mne osobne by tam nechýbalo, lebo to je práve vec názoru, či tieto veci verejnosti iba ubližujú, alebo jej aj, priamo či nepriamo, pomáhajú. Mňa najviac zaujíma to „vo vašom mene“ a myslím

si, že tu má Snowden úplnú pravdu. Ono to je zložitá otázka, extrémne zložitá.

Skúsím sa k nej dostať metodicky, od podlahy, a budem kvôli času trochu zjednodušovať.

V demokratickom právnom štáte sme odhodlaní veriť fikcii spoločenskej zmluvy, teda tomu, že **štát vzniká na určitom území preto, aby ľudia výmenou za vzdanie sa časti slobody rozhodovať o svojich životoch získali efektívnu ochranu práve tých hodnôt, ktoré sú v darvinistickom prirodzenom stave ohrozené:** ochranu života, osobnej slobody, telesnej integrity, súkromia, majetku, práva na osobný rozvoj a tak podobne. Štát si ľudia, žijúci na určitom území, sami ustanovia ako spoločnú autoritu: berú na seba záväzok dodržiavať pravidlá, na ktorých sa spoločne dohodnú, pričom tento záväzok, táto poslušnosť, nie je sama osebe cieľom, ale je nástrojom: je nástrojom prevencie pred stavom, v ktorom platí výlučne hrubá sila, prípadne sila v kombinácii s úskokom a ľstou. **A keďže sa všetci rodíme rovní v slobode a dôstojnosti, nikto nesmie mať moc nad iným človekom bez jeho súhlasu.** Súhlasu, ktorý dávame štátu, aby konal, rozhodoval, jednoducho aby v našom mene vykonával moc – našu moc. Všetky akty verejnej moci sú, sprostredkovane, našimi rozhodnutiami. My na ne dávame súhlas.

Štát sú oni

Lenže štát je príliš zložitý, príliš veľký a, áno, príliš samostatný na to, aby sme dnes ešte rozumeli tomu, čo všetko v našom mene robí. Niektoré veci pred nami tají, vraj na našu ochranu. A niekedy to tak asi naozaj je. Lenže čo všetko? Čo z toho, čo nám štát tají, nás chráni a napĺňa jeho prvý aj posledný účel, a čo už z neho robí nekontrolovateľný, technicky, sémanticky, funkčne aj psychologicky oddelený, a teda vzdialený subjekt, ktorý žije svojím vlastným životom? Ktorý nachádza opodstatnenie nie v realizácii účelu, na ktorý bol ustanovený, ale práve a len v reprodukcii vlastnej moci? Koho moci? Veď on sám žiadnu nemá a nemôže mať, majú ju len konkrétni ľudia. A ako ten rozdiel medzi tým, čo je na našu ochranu a teda v súlade s účelom štátu, a čo už proti nemu, dokážeme posúdiť?

Čiže v skratke: Snowden informoval ľudí vonku o obsahu niektorých rozhodnutí, ktoré v ich mene prijali iní ľudia. Títo iní ľudia totiž nemajú zhora dané právo nad niekým vládnuť podľa vlastnej úvahy, ale dostali predbežný súhlas na to, aby prijímali a na všetkých rovnako uplatňovali všeobecné pravidlá – pravidlá, ktorých účelom musí byť chrániť život, slobodu, majetok a súkromie tých, čo tvorcov a vykonávateľov týchto pravidiel živia vlastným úsilím. Inak je to len **jedna veľká, systémová krádež identity: my, ktorí predstavujeme štát, sa tvárime, že sme vami, ktorí ten štát tvoríte, ale v skutočnosti sme sami sebou. My sme my a vy ste vy, ale predstierame, že my sme vy.** Capisco?

Je to čudný pocit myslieť si, že máme právo vedieť, aké rozhodnutia v našom mene prijímajú ľudia, ktorí na to od nás dostali súhlas. Odvykli sme si od toho. Štát je predsa štát, vie lepšie ako my, čo treba robiť, na to tu je. A potom naň môžeme poľahky nadávať a frflať, lebo to nie my, to štát. To nie my, to oni. Oni sú štát. My sme „iba“ občania.

Paradox?

Ako to súvisí s témou inovácie v ústavnom vývoji? Podľa mňa úplne bezprostredne. Pokrokom je dnes podľa mňa regres a inováciou návrat o krok, dva späť. Krok od totálne pretechnizovaného vnímania štátu ako autonómnej korporácie k jeho chápaniu ako spoločenstva, ktorého fungovanie sa pomeriava jeho základným účelom: ochranou jeho príslušníkov a tvorbou podmienok pre ich slobodný rozvoj.

Ono to vôbec nemusí byť žiadna ezoterika, žiadny prázdny pátos. Lebo nástroje na to sú. Spomeniem len niektoré, tie menej zjavnejšie. Tie zjavnejšie sú totiž úplne zjavné: kontrola výkonu moci cez infozákon, zverejňovanie zmlúv, zverejňovanie verejnomocenských rozhodnutí, prístup k open data, ja navrhujem aj zverejňovanie nadmerných odpočtov DPH, presahujúcich určitú sumu, a tak podobne, jednoducho stiahnutie súkna z chráneného akvária a jeho premenu na otvorenú vodu; alebo, v inej metafore, odhrnutie záclon a otvorenie okien.

Ale za rovnako podstatné pokladám to, o čom akoby nebol žiadny spor a čo občas podporujú aj médiá: brutálne preťažovanie štátu novými a novými úlohami, hypertrofia normotvorby, legislatívny opti-

mizmus. Každý mesiac je v parlamente okolo 70-80 návrhov zákonov a každý rok ich skoro dvesto pribudne. Každý rok. Akoby sme stále žili v akomsi provizórnom stave, ktorý neustále treba opravovať. Je to taká naša verzia barcelonského chrámu Sagrada Familia; právny poriadok sa stále dokončuje, raz to, raz ono, ale nikdy to nebude hotové. Je to vlastne logické, veď spoločnosť sa vyvíja, to chápem, ale rýchlosťou 160 zákonov ročne? Sme ako spoločnosť stále takí nezrelí a nehotoví, že potrebujeme na usporiadanie vzájomných vzťahov ďalšie a ďalšie pravidlá?

Spomaľ, máš privysokú rýchlosť

Aby som len neľflal, v závere aspoň náznakov terapie: pomalšie. Pomalšie a viac spolu. Konkrétne pevnejšie väčšiny potrebné na prijímanie niektorých zásadných rozhodnutí a rozvážnejší proces ich prijímania. Viac spoločnosti do toho štátu. Alebo inak: štát viac ako vlastné spoločenstvo, než ako cudzia firma.

V úplnej skratke, skoro heslovite: ústavodarná iniciatíva na schválenie ústavy a na všetky jej novely nech patrí vláde, skupine 30 poslancov a 350 000 občanom; pred prvým čítaním verejné pripomienkové konanie aspoň 30 dní; väčšina minimálne 100 hlasov zo 150; a mandatórna ratifikácia v referende. Plus obmedzenie ústavnej úpravy na základnú deľbu moci, zakotvenie konštitutívnych hodnôt a princípov a demokratický dizajn materiálnych aj procesných prvkov vzťahu medzi občanmi a ich inštitucionálnymi zástupcami.

Neznesiteľnú ľahkosť bytia by sa podobne patrilo obmedziť aj zákonodarcovi. Preto, znovu heslovite, takáto úprava procesu: zákonodarná iniciatíva vláde, skupine 15 poslancov a 100 000 tisíc občanom, zákonná (nie interným predpisom uložená) povinnosť pripomienkového konania, vylúčenie skráteneho legislatívneho konania pri situáciách, ktoré by sama ústava kvalifikovala ako výnimočné, a nadpolovičná väčšina zo všetkých poslancov na každé schválenie zákona, nielen na prelomenie prezidentovho veta. Rýchlo by sa ukázalo, že sa nič nestane, keď parlament ročne namiesto 160 zákonov prijme polovicu (čiže nie obdeň nový zákon, ale „len“ každé štyri dni), a okrem toho by sa vytvoril **efektívnejší priestor pre regulačnú emancipáciu občianskej spoločnosti v dvoch smeroch: jednak preto,**

aby sa naučila žiť viac podľa vlastných pravidiel a ako prvú pomoc na svoje boľáčky nevyhľadávala vždy legislatívny leukoplast, a jednak preto, aby v prípade, ak sa naozaj zmobilizuje, mala možnosť priamej účasti na procese tvorby pravidiel, ktorým sama bude podliehať.

V jednoduchej skratke, redukcia podmienok pre zákonodarné smršte – ak bude zároveň spojená s dôsledným trvaním na zákonnom základe akýchkoľvek vykonávacích predpisov exekutívy – by **mohla znamenať menej pravidiel oktrojovaných štátom a ich menej častú chaotickú a samoučelnú zmenu, a práve v dôsledku toho by mohla motivovať občiansku spoločnosť a jej jednotlivé vrstvy k aktívnejšiemu, sebavedomejšiemu a konzistentnejšiemu využívaniu svojho samosprávneho potenciálu.**

Back to Snowden

Môže sa zdať, že Snowden s tým nijako nesúvisí. Podľa mňa áno. Neexistuje totiž lojalita k štátu bez lojality k jeho občanom ako príslušníkom spoločenstva, ktoré je podstatou toho štátu. Alebo inak, lojalite k štátu musí predchádzať zodpovednosť voči tým, ktorí ten štát tvoria.

A tá najväčšia hlúposť na svete je, ak si človek, ktorý verí, že ľudia majú prednosť pred systémom, vyberie za svoj azyl krajinu, kde to platí presne naopak: nie systém je nástrojom ochrany ľudí, ale sám vníma ľudí ako prostriedok vlastnej sebazáchovy.

Ozaj, pred troma dňami poslal Edward Snowden takýto tweet: To, čo som zverejnil doteraz, bledne v porovnaní s tým, čo zverejním v najbližších dvadsiatich dňoch.

(radoslavprochazka.blog.sme.sk, 17. 10. 2013)

1.2 Paška a ja, Fantozzi

Nemusel som sa to ani dlho učiť, je pre mňa prirodzené mať v úcte fakt, že niekto tu dokázal získať takú silnú verejnú podporu. Ja to – bez fráz – naozaj rešpektujem. 1 134 280 ľudí volilo SMER-SD a je správne, že za týchto okolností vládne sám.